

การบอกขนาด

(Dimension)

สัปดาห์ที่ 8

เนื้อหาในสัปดาห์ที่ 8

1. Terminology
2. Unit of Measurement
3. Location Dimensions
4. Dimensioning for 2D
5. Chamfer and Fillet
6. Size Dimensioning of Holes
7. Dimensioning Techniques
8. Dimensioning for 3D
9. Surface Finished
10. Tolerance

ความสำคัญของการบอกขนาดวัตถุ

แสดงขนาด ตำแหน่งและรายละเอียดของ
แบบชิ้นงาน เพื่อให้สามารถนำมาสร้าง
ชิ้นงานได้อย่างถูกต้องตามที่ต้องการ

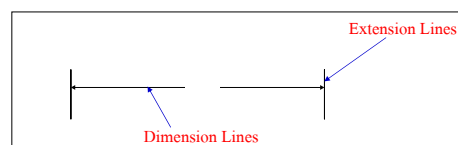
วัตถุประสงค์

- เข้าใจหลักการเบื้องต้นของการเขียนบอกขนาด สำหรับงานวิศวกรรม
- เข้าใจสัญลักษณ์การเขียนบอกขนาด
- สามารถอ่านและเขียนบอกขนาดของวัตถุได้อย่างถูกต้อง

องค์ประกอบของการบอกขนาด

1. เส้นบอกขนาด Dimension lines
2. เส้นช่วยบอกขนาด Extension lines
3. หัวลูกศร Arrowheads
4. เลขบอกขนาด Dimensions numbers
5. เส้นผ่านศูนย์กลาง Centerlines
6. เส้นชี้บอกรายละเอียด Leader

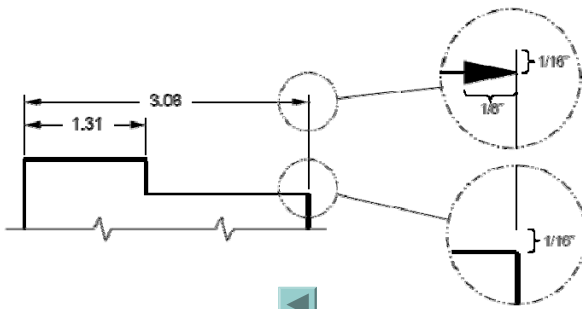
ลักษณะของเส้นบอกขนาดและเส้นช่วยบอกขนาด

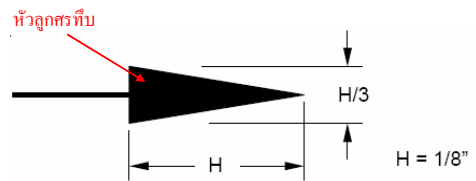
น้ำหนักของเส้น

1. Dimension Lines = Center Lines
2. Extension Lines บางกว่า Dimension Lines เล็กน้อย

ลักษณะของเส้นบอกขนาดและเส้นช่วยบอกขนาด

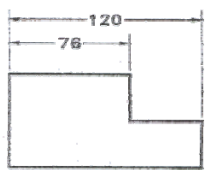
ลักษณะของหัวลูกศร Arrowheads

H คือ ความสูงของตัวเลขบอกขนาด

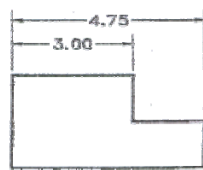
เลขบอกขนาด

Millimeters are whole numbers, preferably even numbers

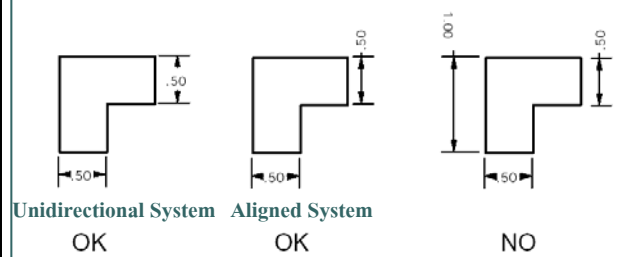
A. METRIC UNITS

Inches have two decimal places

B. ENGLISH UNITS

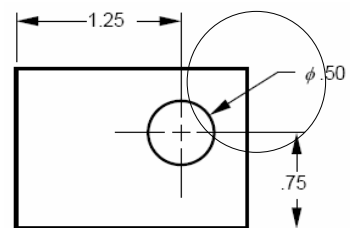
ลักษณะของการวางตัวเลขบอกขนาด

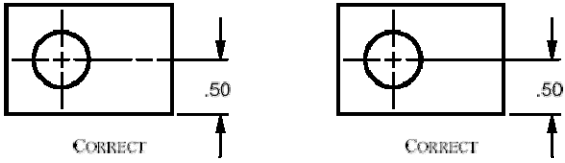
ลักษณะของการบอกขนาด

ลักษณะของเส้นบอกขนาดกับเส้นผ่านศูนย์กลาง

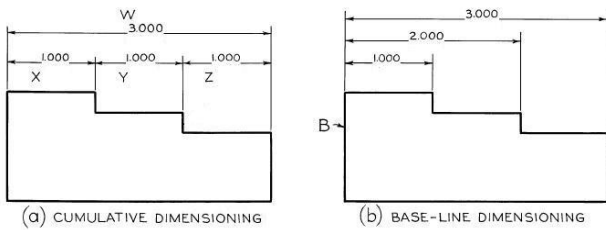
ลักษณะของเส้นบอกขนาดกับเส้นผ่านศูนย์กลาง

ประเภทของขนาด (Dimension type)

- ขนาดความยาวชิ้นงาน (Linear dimension)
- ขนาดเพื่อกำหนดตำแหน่ง (Location dimension)
- ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางชิ้นงาน (Diameter)
- ขนาดรัศมีชิ้นงาน (Radius)
- ขนาดรัศมีลบขอบ (Fillet)
- ขนาดปาดลบคม (Chamfer)
- ขนาดมุม (Angular dimension)

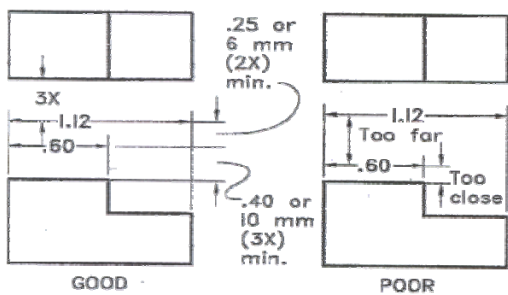
วิธีการบอกขนาดมี 2 ลักษณะ

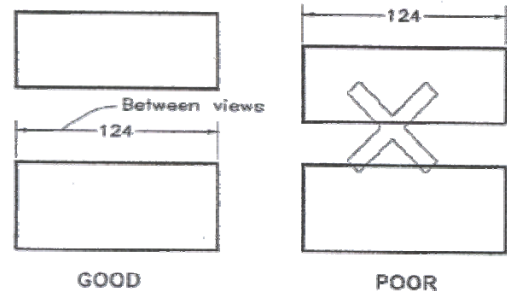
หลักการบอก Dimension

ผู้อ่านแบบจะรู้ขนาดและรูปร่างของชิ้นงานได้จากตัวเลขและสัญลักษณ์ที่กำหนดลงไปในรูปแบบงาน ซึ่งต้องทำความเข้าใจถึงกฎเกณฑ์พื้นฐานในการกำหนดขนาดเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

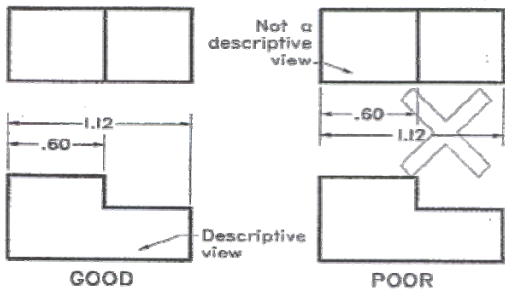
1. First row 3 times letter height from part, minimum (X = Letter height)

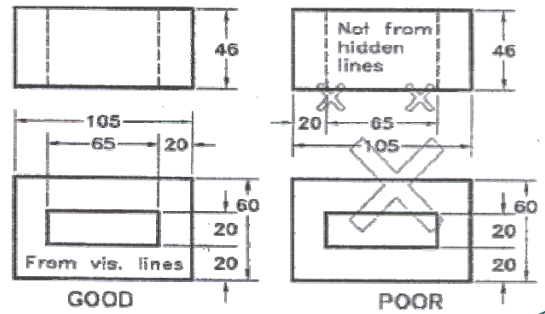
2. Place dimensions between the views

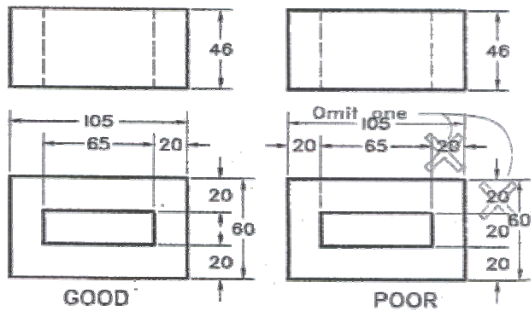
3. Dimension the most descriptive

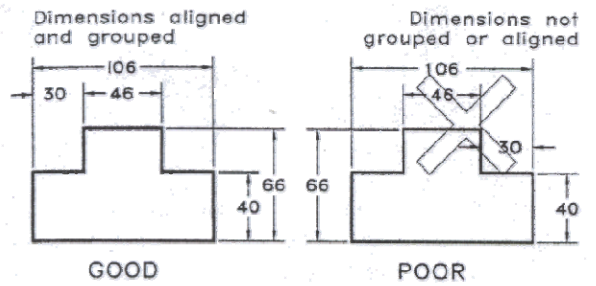
4. Dimension from visible line, not hidden line

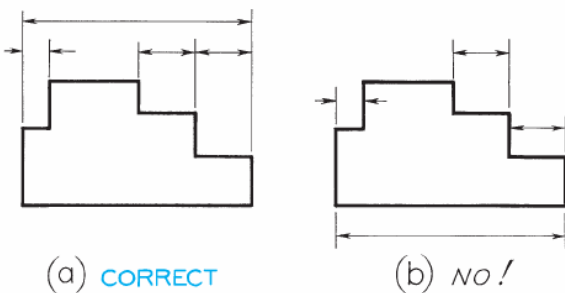
5. Give an overall dimension and omit one of the chain dimensions

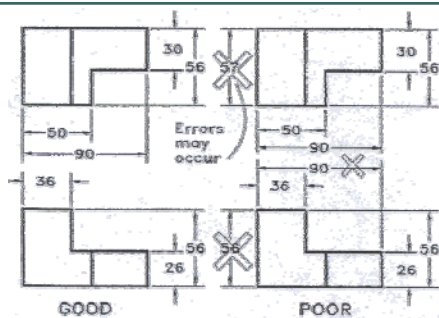
6. Organize and align dimensions for ease of reading

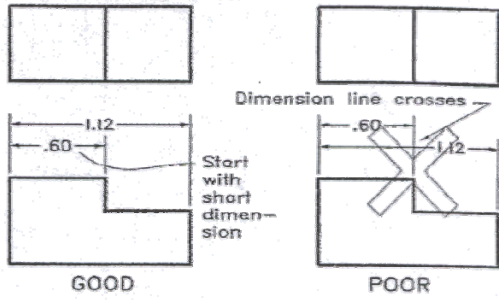
6. (cont.) Organize and align dimensions for ease of reading

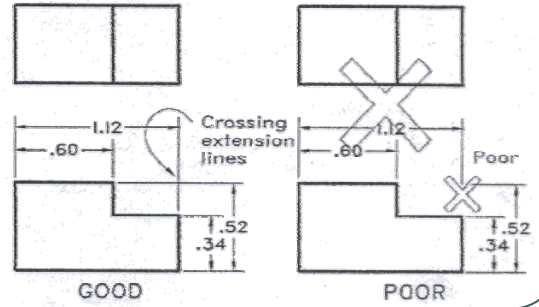
7. Do not repeat dimensions

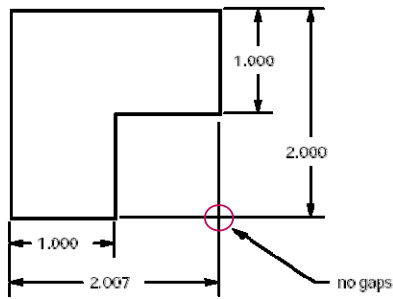
8. Dimension lines should not cross other lines

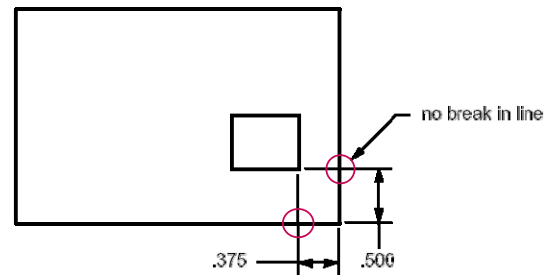
9. Extension lines may cross other line if they must

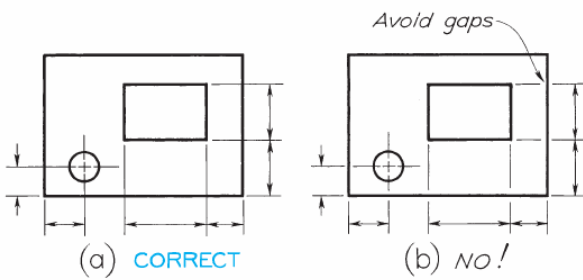
9. (cont.) Extension lines may cross other line if they must

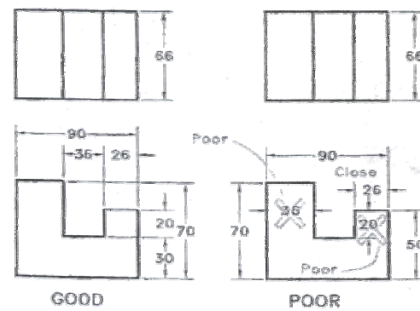
9. (cont.) Extension lines may cross other line if they must

9. (cont.) Extension lines may cross other line if they must

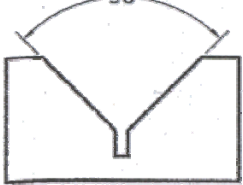

10. Do not place dimensions within the views unless necessary

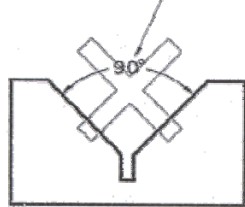
11. Place angular dimensions outside the angle

Use extension lines to place arc outside angle

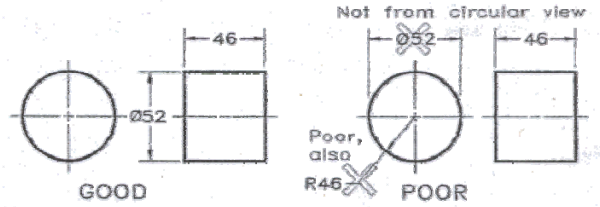
GOOD

Dimension placed inside angle

POOR

12. Dimension cylinders in their rectangular view with diameters

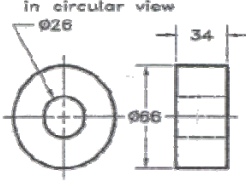

GOOD

POOR

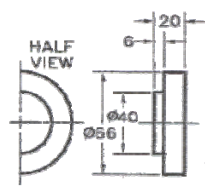
12. (cont.) Dimension cylinders in their rectangular view with diameters

Dimensioning cylinders
Dimension holes in circular view

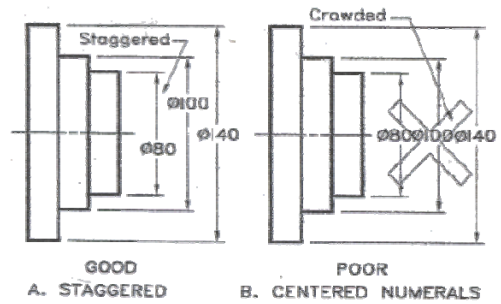
GOOD

Dimension solid cylinders in rectangular views with Ø

GOOD

13. Stagger dimension numerals to prevent crowding

GOOD

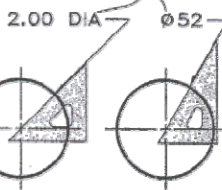
POOR

A. STAGGERED

B. CENTERED NUMERALS

การบอกขนาดของวัตถุหน้าตัดกลม

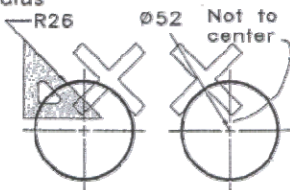
Diameter sign

GOOD

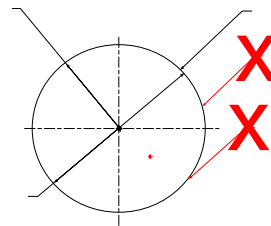
Do not use radius

No elbow

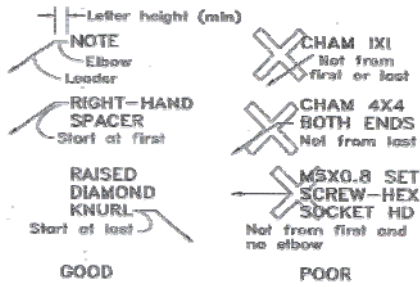

POOR

การบอกขนาดของวัตถุหน้าตัดกลม

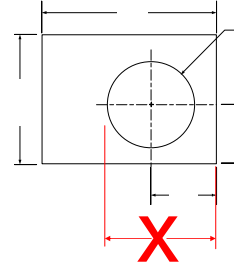
การบอกขนาดของวัตถุหน้าตัดกลม

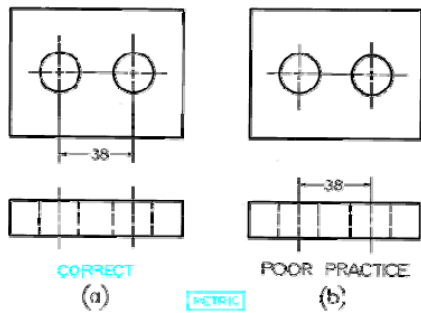
Extend leaders from the first or the last of a note

การบอกระยะระหว่างเส้นตรงกับวงกลม

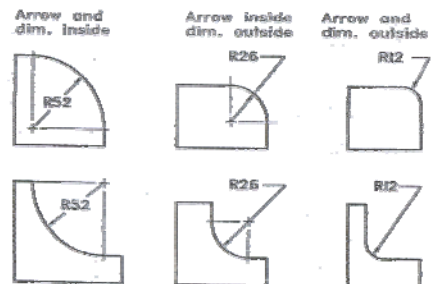
บอกขนาดจากขอบถึงจุดศูนย์กลาง

การบอกระยะระหว่างวงกลมกับวงกลม

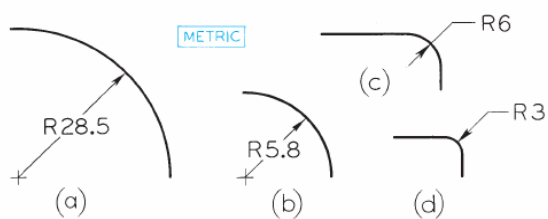

การบอกขนาดของส่วนโค้ง

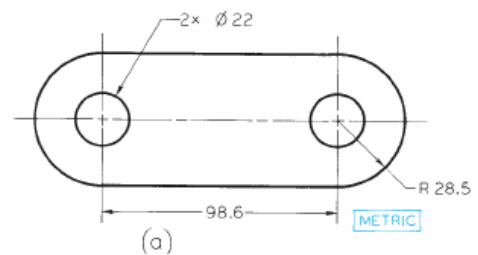

Dimension arcs (less than 180°) with radii

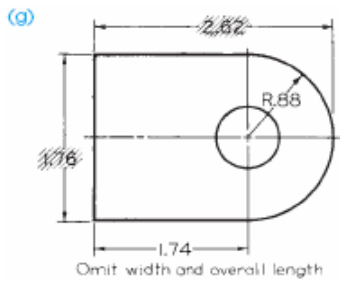
การบอกขนาดของส่วนโค้ง

การบอกขนาดของส่วนโค้ง

การบอกขนาดของส่วนโค้ง

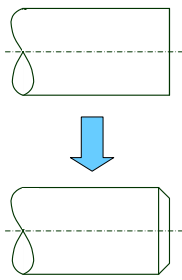
การลบเหลี่ยมชิ้นงาน

Chamfer

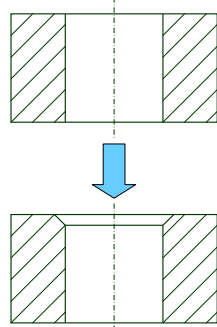
เป็นการปาดขอบชิ้นงานออกเพื่อลดคม ทำให้ง่ายต่อการประกอบและลดอันตรายที่อาจเกิดขึ้น นิยมใช้กับชิ้นส่วนที่มีลักษณะเป็นทรงกระบอกหรือรูเจาะ

มี 2 ลักษณะคือ

- Outside chamfer
- Inside chamfer

Outside chamfer

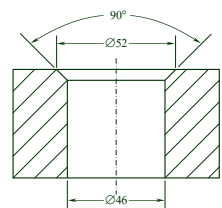
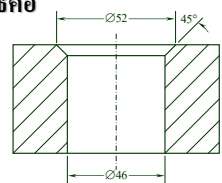
Inside chamfer

การบอกขนาดสามารถทำได้ 2 วิธีคือ

4x45° CHAM
or
4x4 CHAM

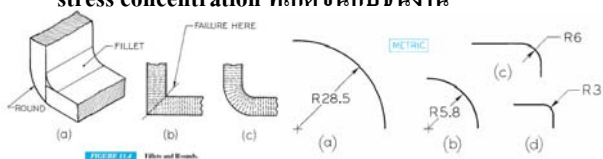
ANGULAR CHAMFER

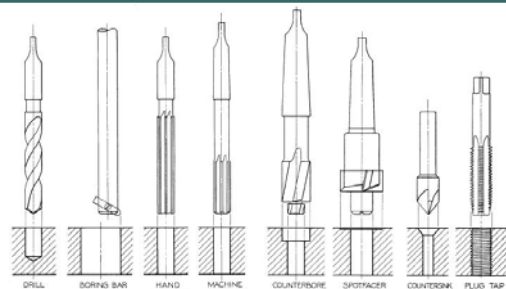
การลบเหลี่ยมชิ้นงาน

Fillet

เป็นการมนขอบเพื่อลดคมของชิ้นงาน ทำให้ลดอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการจับถือชิ้นงาน และลด stress concentration ที่เกิดขึ้นกับชิ้นงาน

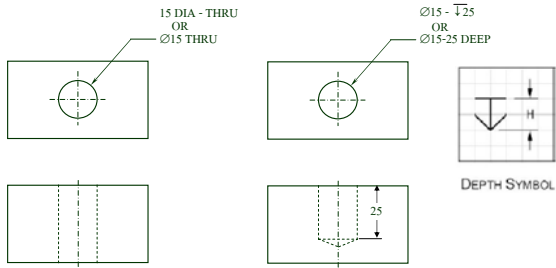
การบอกขนาดของรูเจาะ

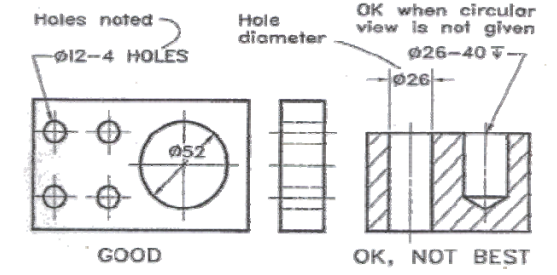
TYPE OF MACHINE HOLES

การบอกขนาดของรูเจาะ

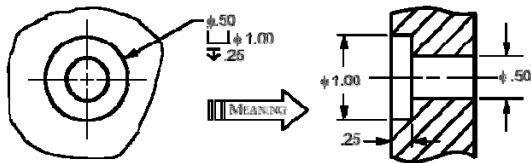
การบอกขนาดของรูเจาะ

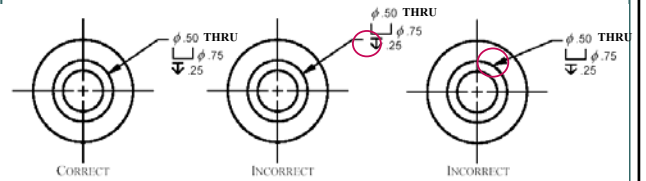
Hold sizes are best given as diameters with leaders in circular views

การบอกขนาดของรูเจาะ

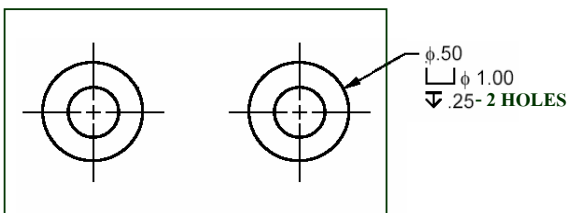
COUNTERBORE HOLES

การบอกขนาดของรูเจาะ

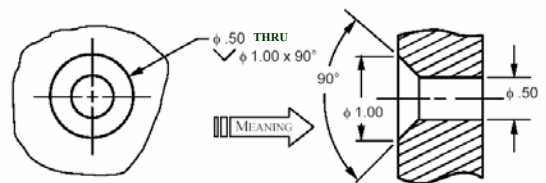

การบอกขนาดของรูเจาะ

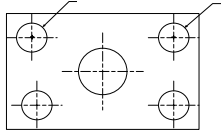

การบอกขนาดของรูเจาะ

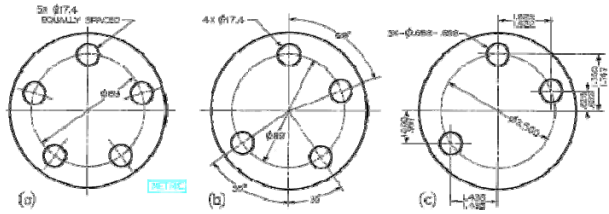
COUNTERSINK HOLES

การบอกขนาดของรูเจาะหลายๆ รูเจาะ

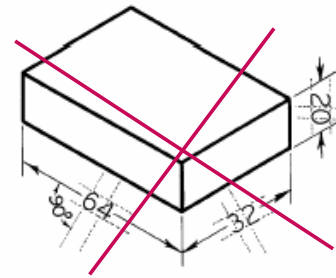
ลักษณะการบอกขนาดของรูเจาะในแนววงกลม

การบอกขนาดของรูปสามมิติ

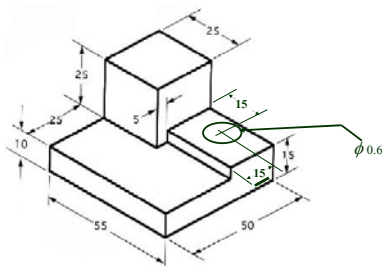
- **ทำไมต้องมีกรบอกขนาดที่รูปสามมิติ**
- ❖ **เพื่อความรวดเร็วในการอ่านขนาดของชิ้นงาน**
- **ข้อเสียของการบอกขนาดในรูปสามมิติ**
- ❖ **บางครั้งหน่วยเนื่องจากชิ้นงานมีรูปทรงซับซ้อน**

ลักษณะการวางตัวเลขบอกขนาดของรูปสามมิติ

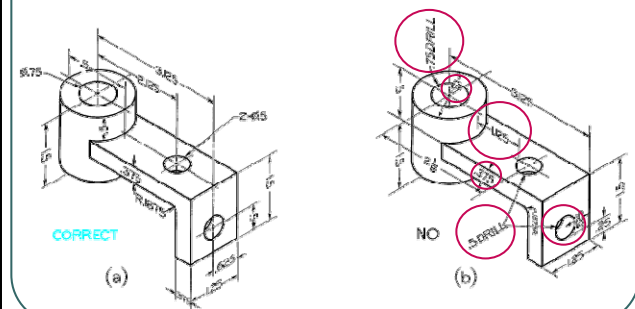

(C) INCORRECT

การบอกขนาดของรูปสามมิติ

การบอกขนาดของรูปสามมิติ

การบอกลักษณะของผิวชิ้นงาน (Surface finished)

ทำไมต้องมีกระบวนการระบุลักษณะของผิวชิ้นงาน ?

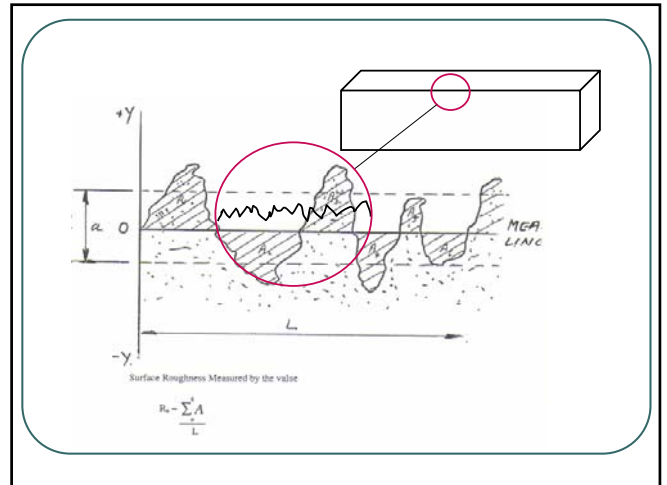
> เนื่องจากการใช้งานแตกต่างกัน

ละเอียด

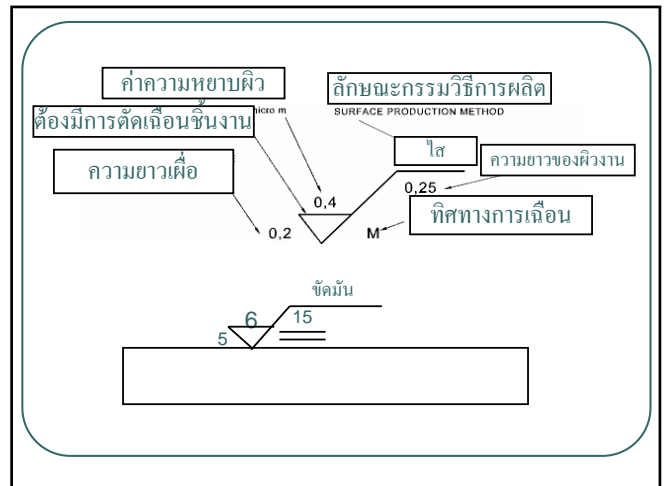
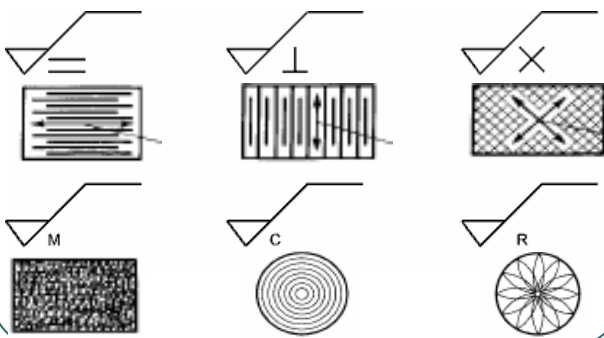
- ต้องใช้เวลานาน เครื่องมือที่ตีพอ
- ถ้าทำหยาบจะทำให้อายุการใช้งานน้อยลง

หยาบ

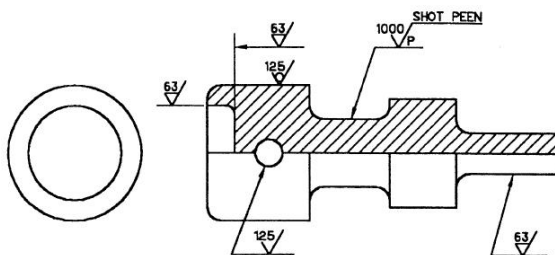
- ถ้าทำละเอียดมากเสียเวลา
- เสียค่าใช้จ่ายสูง

สัญลักษณ์ทิศทางการตัดเฉือน

ตัวอย่าง

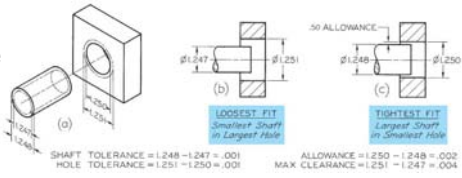

การกำหนดระยะการเผื่อ (Tolerance)

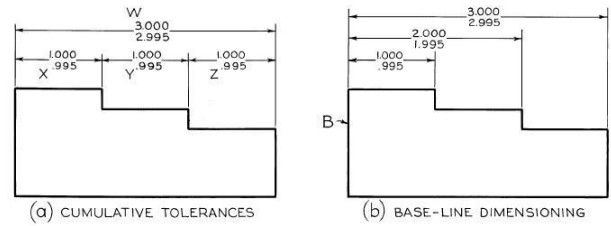
- เนื่องจากในกระบวนการผลิตไม่สามารถผลิตชิ้นส่วนต่างๆ ให้มีขนาดถูกต้องตามที่เรากำหนดได้ ดังนั้นจะต้องมีการกำหนดระยะการเผื่อไว้ด้วย เพื่อกำหนดช่วงความยาวที่เราสามารถนำมาใช้งานได้

การกำหนดระยะการเผื่อ (Tolerance)

- Basic size
- Nominal size
- Actual size
- Tolerance
- Allowance

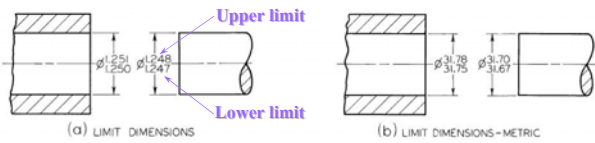

การกำหนดระยะการเผื่อ (Tolerance)

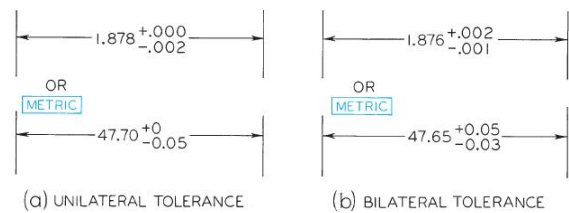
การกำหนดระยะการเผื่อ (Tolerance)

Limit dimensions

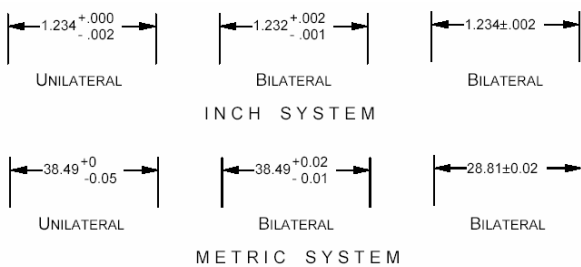

การกำหนดระยะการเผื่อ (Tolerance)

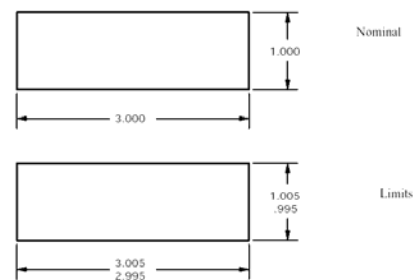
Tolerance expression

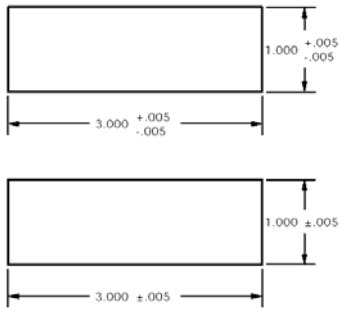
การกำหนดระยะการเผื่อ (Tolerance)

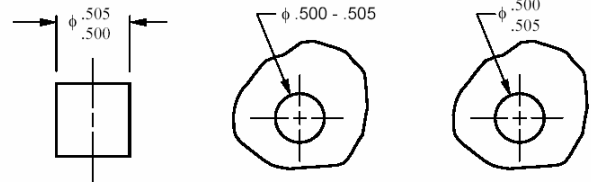
การกำหนดระยะการเผื่อ (Tolerance)

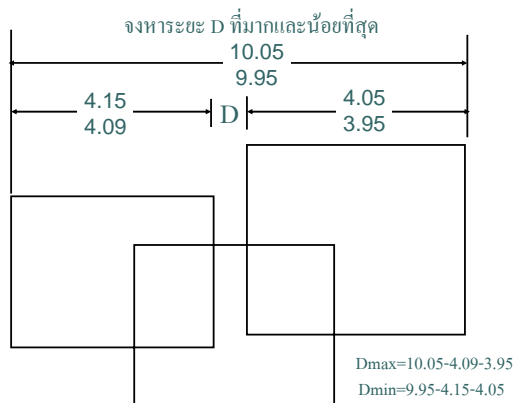
การกำหนดระยะการเผื่อ (Tolerance)

การกำหนดระยะการเผื่อ (Tolerance)

แบบทดสอบ

จบสัปดาห์ที่ 8